

وابستگی دانشگاه‌های ایرانی به دولت ۵/۲ برابر دانشگاه‌های معتبر دنیا

میانگین وابستگی اقتصادی ایران ۷۵ درصد است. این عدد در دانشگاه‌های معتبر حدود ۳۰ درصد است

کلیدی است؛ ملاحظات ای از جمله اینکه دانشگاه‌ها از ورود مستقیم به سرمایه‌گذاری با مدیریت دولتی اجتناب کنند یا اینکه اتخاذ رویکردهای سیاستی در بین دانشگاه‌های سطح یک، دو و سه در افزایش درآمد اختصاصی متفاوت است. او همچنین تأکید داشت مسئولیت اجتماعی دانشگاه‌ها در توسعه کشور، مسئولیتی همه‌جانبه است و تمامی ابعاد سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را دربر می‌گیرد، بنابراین نباید توجه به درآمدزایی در آموزش عالی به گونه‌ای باشد که از توجه به سایر وجوه غفلت شود.

هزینه تمام‌شده تربیت دانشجو چقدر است؟

دکتر دین محمدی، عضو هیات علمی دانشگاه زنجان از دیگر سخنرانان این همایش بود. او سال‌هاست تلاش می‌کند مدل مطلوبی برای تعیین فرمول بودجه‌بندی دانشگاه‌ها ارائه دهد و در این زمینه دستاوردهای بسیار خوبی نیز داشته است. وی در یکی از اسلایدهای خود که شاید مهم‌ترین اسلاید ارائه‌شده از سوی وی باشد، مربوط به برآورد قیمت تمام‌شده دانشجو در شرایط مطلوب (یعنی شرایطی که با نوسانات خاص مواجه نشود) در سال ۹۸ است. مطابق محاسبات وی، هزینه تربیت دانشجو در دوره یک‌ساله کارشناسی به‌طور میانگین ۲۱۰۰۰۰۰۰ ریال، در دوره یک‌ساله ارشد ۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و در دوره یک‌ساله دکتری به‌طور میانگین ۷۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است؛ رقمی که مجموع آن قابل توجه است.

جالب توجه این موضوع که البته دکتر نظریور به آن اشاره نکرد این بود که سهم بودجه خدمات آموزشی یعنی همایش درآمد از محل شهریه دانشجویی سهمی بیشتر از سهم درآمدهای پژوهشی دارد و این یعنی دانشگاه‌ها تنوع‌بخشی به سید درآمدی و جبران کاستی‌های بودجه‌ای را اشتباه فهمیده‌اند و به‌جای آنکه سهم خدمات پژوهشی را افزایش دهند، جبران درآمد را در فروش آموزش دیده‌اند! در این زمینه تنها دانشگاه شریف و صنعتی اصفهان هستند که نسبتی معکوس دارند.

برای تنوع‌بخشی چه چیزی مهم است؟

دکتر نظریور که ظاهراً در اجرای تنوع‌سازی منابع دانشگاه‌ها یک نگرانی هم داشت، این نگرانی را این‌طور شرح داد: «شرایط موجود و مشکلات اقتصادی حاکم بر کشور اگرچه ضرورت توجه به این بحث را افزایش می‌دهد، اما باید به این نکته توجه شود که تصمیم‌گیری در شرایط موجود منجر به تغییر مسیر دانشگاه‌ها به راهی نادرست نشود.» وی در نهایت به تشکیل کارگروه‌های تخصصی در این زمینه در وزارت علوم اشاره کرد که عناوین مطرح‌شده در کارگروه‌های فرعی به این شرح است: «جهت‌گیری افزایش سهم درآمدها از پژوهش و فناوری به جای درآمدهای آموزشی، استقرار نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد؛ راهکارهای جدید برای گسترش استفاده از ظرفیت خیرین و تنوع‌بخشی و ایجاد منابع پایدار آموزش عالی.» این مقام مسئول چند ملاحظه هم داشت که از نظر او و دستگاه متبوعش بسیار مهم و

رقابتی آنهاست. «وی همچنین بیشترین چالش‌هایی را که دانشگاه‌ها با آن مواجه هستند، پاسخ به سوالات زیر دانست؛ سوالاتی از این قبیل که دانشگاه‌ها چگونه منابع مالی خود را افزایش دهند؟ چگونه منابع مالی خود را متنوع سازند؟ چگونه تخصیص بهینه منابع به شکل مناسب در داخل دانشگاه شکل بگیرد و مدیریت شود؟ چگونه دانشگاه‌ها با وجود این مشکلات از پس مسئولیت‌های اجتماعی خود برآیند و استقلال سازمانی خود را حفظ کنند؟ این مقام مسئول آمار مهمی نیز ارائه کرد. به گفته او، در حال حاضر حداقل ۷۷ درصد از دانشجویان کشور در دانشگاه‌های شهریه‌پرداز و حداکثر ۲۳ درصد از دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی مشغول تحصیل هستند، بنابراین روند تنوع‌بخشی به منابع و طراحی مدل جامع درآمدزایی باید به نحوی صورت پذیرد که شبهه خصوصی‌سازی ۲۳ درصد دانشگاه‌های دولتی موجود را نداشته باشد.

نگاهی به منابع درآمدی دانشگاه‌های ایران و جهان

نگاهی به آمارهای این مقام مسئول نشان می‌داد که برخلاف سه دانشگاه مطرح دنیا که سهم کمک‌های دولتی در آن زیر ۵۰ درصد است، اما در ایران دانشگاهی که کمترین کمک را از دولت می‌گیرد، سهم ۵۷ درصدی دارد. این موضوع در حالی است که هرچه به سمت دانشگاه‌های سطوح پایین‌تر می‌رویم، سهم دولت در کمک به دانشگاه بیشتر می‌شود. نکته

درآمدی دانشگاه‌ها را متنوع کنیم، باید به این پرسش پاسخ دهیم که از کدام دانشگاه، چه انتظاری داریم؟ آیا از همه دانشگاه‌ها می‌خواهیم به ماهیت علم و هستی و دانش فکر کنند؟ آیا از دانشگاه‌ها می‌خواهیم منویات دولت‌ها را تأمین کنند؟ آیا از دانشگاه می‌خواهیم نیازهای صنعت را جوابگو باشد؟ آیا از دانشگاه می‌خواهیم صرفاً آموزش دهد یا صرفاً پژوهش کند؟ به نظر می‌رسد در صورت پاسخ به این سوالات است که می‌شود پس از آن گفت در کدام دانشگاه یا فلان مأموریت خاص آیا سهم دولت بیشتر باشد یا سهم درآمد از ارتباط با صنعت یا مثلاً شیوه‌های کمتر توجه‌شده‌ای چون وقف. به‌هر حال این همایش حاوی اطلاعات مفیدی بود که می‌تواند برای صاحبان اندیشه مؤثرتر باشد.

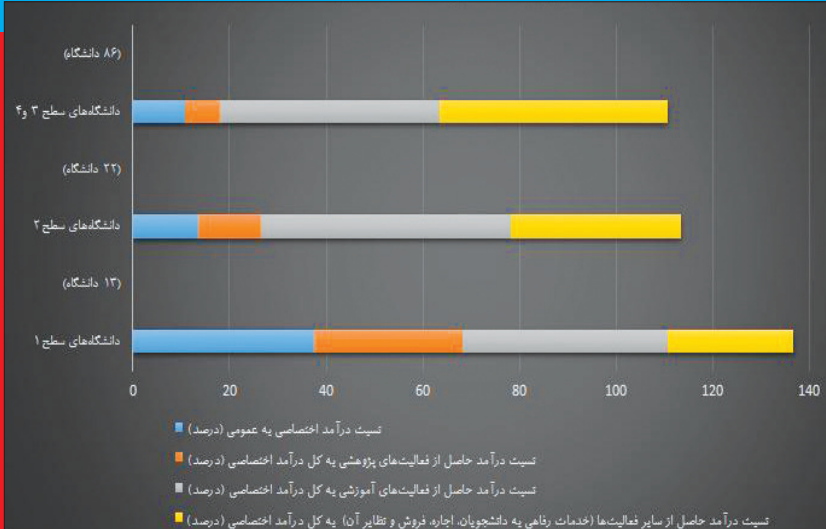
چالش‌های مهم دانشگاه‌ها چیست؟

سخنران اول این همایش دکتر محمدتقی نظریور، معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم بود. او تأکید داشت ما نمی‌خواهیم بودجه دولت را در سید درآمدی دانشگاه‌ها صفر کنیم، بلکه مقصود تنوع این سید و نیز توجه به راه‌های جدید است. معاون وزیر علوم گفت: «یکی از رویکردهایی که برای تحقق این مهم ضروری بوده و مسیری است که دانشگاه‌های نسل سوم و چهارم آن را طی کرده‌اند، بسترسازی مناسب برای نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در توسعه اقتصادی و اجتماعی از طریق کاهش وابستگی به بودجه دولتی و افزایش درآمدهای جدید و پایدار به‌عنوان مزیت

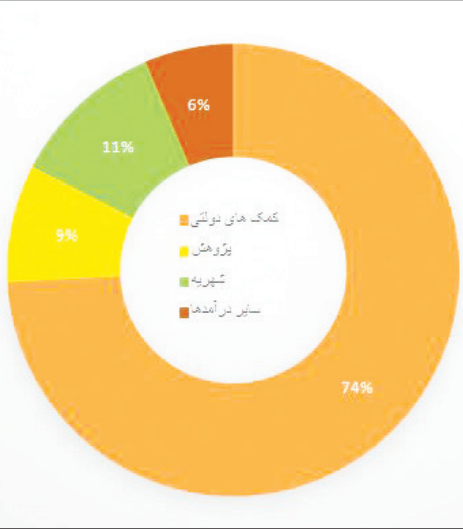

دومین همایش تحلیل مسائل و تأمین منابع مالی در آموزش عالی روز گذشته در دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد؛ همایشی که با ترسیم فضای موجود دانشگاه‌ها در حوزه درآمدهای آن از اینکه بودجه اصلی دانشگاه‌ها از دولت‌ها است، انتقاد جدی می‌کرد. چند سالی می‌شود که یکی از دغدغه‌های اصلی دانشگاه‌ها این شده که چگونه هزینه‌های خود را تأمین کنند و این مساله از زمانی که تحریم‌ها شکل جدی به‌خود گرفت یا اینکه فروش نفت با نوساناتی مواجه شد، جدی‌تر شده است، چرا که دانشگاه‌ها دریافتند از پس هزینه‌های جاری خود نیز برنمی‌آیند و باید فکری کرد. نگاهی به تجربه‌های دانشگاه‌های مهم دنیا نشان می‌دهد که دانشگاه‌های مطرح نیز از یک سید درآمدی (به‌طور مثال بودجه دولت یا شهریه) واحد برخوردار نیستند و سید درآمدی آنها متنوع است. البته بنا به رویکردی که دانشگاه‌ها دارند، سهم این هزینه‌ها متفاوت است. ممکن است دولت به یک دانشگاه بودجه بیشتری اختصاص دهد و در دانشگاهی دیگر سهم درآمدهای اختصاصی دانشگاه بیشتر باشد. چیزی که از نظر من در این همایش نیز مغفول بود، همین نکته بود که قبل از پرداختن به این موضوع که چگونه سید

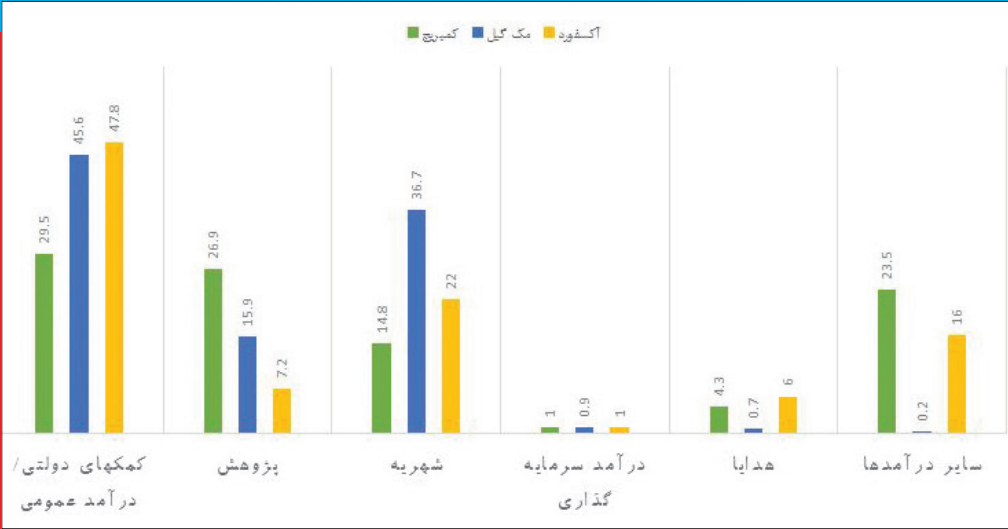
مقایسه میزان درآمد عمومی و اختصاصی دانشگاه‌های دولتی ایران (برحسب سطوح مختلف)

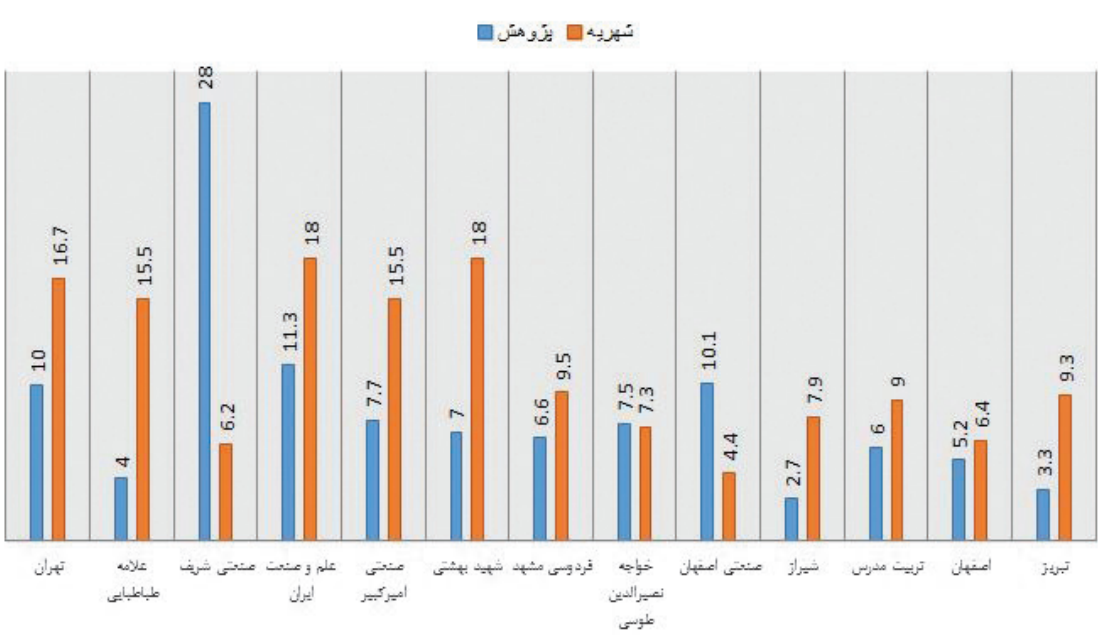
میانگین سید درآمدی دانشگاه‌های دولتی ایران

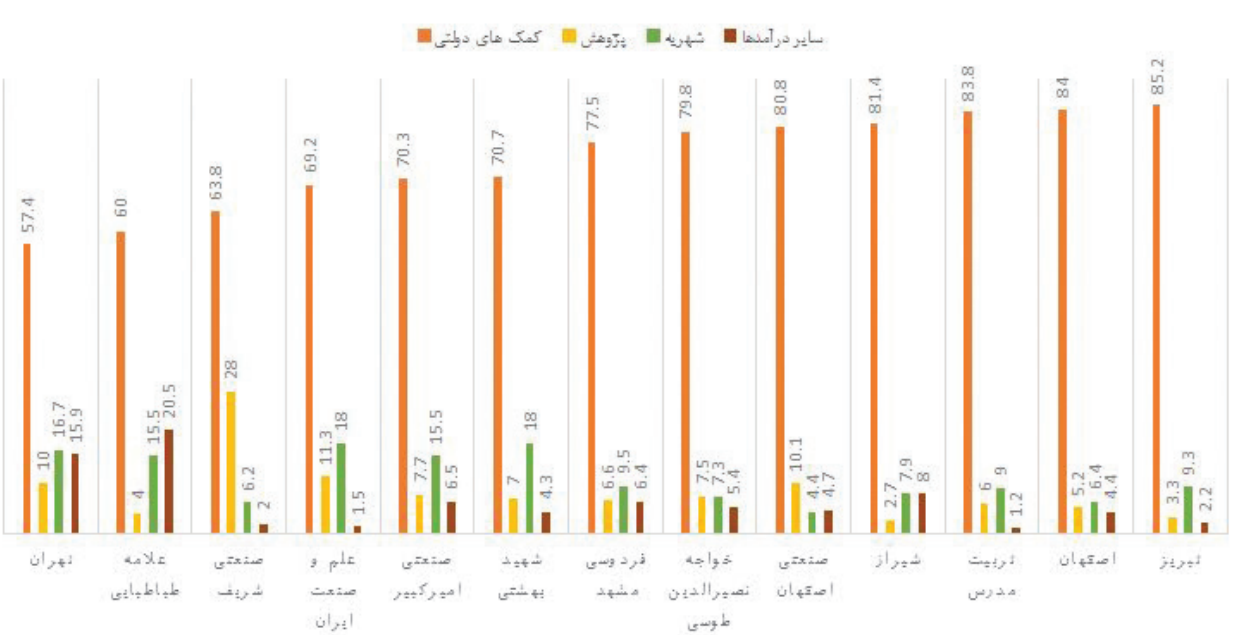
نگاهی به تنوع درآمدهای برخی دانشگاه‌های برتر دنیا (درصد)

مقایسه درآمدهای پژوهشی با آموزشی

منابع درآمدی برخی از دانشگاه‌های ایران به درصد

توثیت دانشجویی

#درس خواندن تو خوابگاه

مراحل درس خواندن توی خوابگاه اینجوریه که اول باید جزوه رو پیدا کنی، بعد خط اول صفحه اول رو بخونی، بعد کل صفحه‌هایی که باید خونده بشه رو بشمری و در آخر نیز به خوابی عمیق فرو بری!

عکس نوشت

دکتر ولایتی در مراسم تحريم پدر حجت‌الاسلام کلاتری معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی | عکس: وحید سربای

دانستنی‌های دانشجویی

چگونه اعتبار مجلات علمی را بسنجیم؟

انتخاب مجله معتبر برای ثبت مقاله علمی بین‌المللی از نکات مهمی است که پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی باید به آن توجه کنند. اعتبار بین‌المللی مجله‌ای که مقاله شما را منتشر می‌کند، برای آینده علمی در مجامع آکادمیک اهمیت بالایی دارد. به همین دلیل مراکز متعددی در سطح دنیا براساس شاخص‌های مختلفی مجلات علمی تخصصی را ارزیابی می‌کنند. پایگاه scimagojr.com یکی از منابعی است که می‌توانید با مراجعه به آن اعتبار بین‌المللی مجله‌ای را که می‌خواهید مقاله‌تان را در آن چاپ کنید، مورد بررسی قرار دهید. این پایگاه جایگاه هر ژورنال را براساس شاخص‌های مختلف و در برهه‌های زمانی مختلف نشان می‌دهد. شما همچنین می‌توانید جایگاه مجلات را در ۲۷ موضوع اصلی و ۳۱۳ موضوع خاص مورد ارزیابی قرار دهید.

